

Autor: Franz Chocholatý Gröger

Po volbách v lednu 1919 se ustanovila Výmarská republika nesoucí nadále název Deutsches Reich. Ústavodárné shromáždění (Weimarer Nationalversammlung) se sešlo ve Weimaru 6. února 1919 a 13. února 1919 ustanovená první vláda na čele s Philippem Heinrichem Scheidemannem. Versailleskou mírovou smlouvu, kterou bylo Německo nuceno 28. června 1919 podepsat, pocítovali téměř všichni Němci jako do nebe volající nespravedlnost, a to jednak kvůli postoupení území na úkor Německa, především ve prospěch nově vzniklého Polska, jednak kvůli materiálnímu zatížení ve formě reparací, ztrátě kolonií a vojenskému omezení, které bylo zdůvodněno válečnou vinou Německé říše a jeho spojenců. (1) Výmarská republika byla centralizovanou federací v čele s říšským kancléřem a říšským prezidentem. Kontinuita mezi císařskou říší a Výmarskou republikou tak byla ve skutečnosti značná. Svým způsobem žila dokonce instituce monarchie ve změněné formě dál. Úřad říšského prezidenta voleného lidem byl vybaven tak silnými pravomocemi, že už současníci hovořili o „nahrazení císaře“ nebo „náhradním císaři“.

Také po stránce etické nedošlo ke skoncování s Druhou říší. Naopak se vytvořila legenda o „ráně dýkou“ (podle které vedla k porážce Německa domácí zrada), ta přispěla k tomu, že byla podkopána legitimita první německé demokracie. Na „ideji roku 1914“, dědictví Druhé říše a na cestu ke Třetí říši se po roce 1918 odvolávaly hlavně síly politické pravice, které Německu připisovaly nové poslání. (2) Po všeobecných volbách roku 1920 již nebylo možné vytvořit fungující vládu s parlamentní podporou, která by mohla rozhodně provádět demokratickou politiku. Rovnováha sil byla tak nestabilní, že republika měla v průměru každých osm a půl měsíce novou vládu. Politická pravice byla rozdělena do různých proudů: na nacionální socialisty, německé nacionalisty, národní bolševiky Ernsta Niekische nebo „mladé nacionalisty“. Demokraticko-liberální éra byla rázně odmítnuta, byli přesvědčeni „o nutnosti národního státu, v němž všechny části dříve rozděleného státu do tříd, mají své místo“. Chtěli vytvořit nové Německo.

Jako parlamentní demokracie trvala Výmarská republika jen 11 let. Na konci března 1930 ztroskotala poslední většinová vláda, vedená sociálním demokratem Hermannem Müllerem, a

to na sporu o změnách v pojištění v nezaměstnanosti. Na místo dosavadní Velké koalice nastoupil buržoazní menšinový kabinet vedený katolickým politikem Centra Heinrichem Brüningem, který vládl od léta 1930 pomocí nouzových nařízení říšského prezidenta, generála polního maršála Paula von Hindenburga. Říšský sněm měl od přechodu k prezidentskému systému nouzových nařízení jako zákonodárný orgán menší slovo než v konstituční monarchii císařské říše. Deparlamentarizace znamenala dalekosáhlé vyloučení voličů a právě to bylo vzpruhou pro pravicové a levicové protiparlamentní síly. Nejvíce z toho profitovali nacionální socialisté, kteří se začali prezentovat jako jediná lidová alternativa ke všem „marxistickým“ seskupením, jak bolševickým tak reformistickým. Byli nyní schopni apelovat na oboje – na rozšířený podvědomý odpor k parlamentní demokracii, která už skutečně padla, a na nárok lidu, stvrzený od dob Bismarcka ve formě všeobecného rovného volebního práva, které o jeho politický účinek připravily tři prezidentské vlády – Heinricha Brüninga (Zentrum) 30. 3. 1930 – 31. 5. 1932, Franze von Papena (do 3. 6. 1932 Zentrum) 1. 6. 1932 – 1. 12. 1932 a Kurta von Schleichera (nestráník) 3. 12. 1932 – 28. 1. 1933.

O dalším osudu republiky rozhodly rozhovory v residenci Kurta von Schödera v Düsseldorfu a následující schůzka 17.1. mezi Hitlerem, von Papenem a předsedou Deutschnationale Volkspartei (DVNP), Alfredem Hugenbergem, která vedla ke jmenování Hitlera říšským kancléřem 30.1.1933. Vicekancléřem a vládním komisařem v Prusku byl jmenován Franz von Papen. Ve volbách 5.3.1933 získala NSDAP pouze 44% hlasů, SPD 18%, KPD 12%, Zentrum 11%, DVNP 8%. Nový říšský sněm byl vlastně zbaven pravomoci a to zákonem Gesetz zur Behebung der Not von Volk und Reich z 24.3.1933 s nímž získal Hitler plné moci k uskutečnění záměrů nacionálně socialistické revoluce. Začala nacifikace státního aparátu a unifikace země.

Po nacistickém převzetí moci snaží se Edgar Julius Jung přesvědčit von Papena, že je nutno vytlačit Hitlera z jeho pozic a že nese odpovědnost za to, že se Hitler dostal k moci. Na podzim roku 1933 píše esej „Sinndeutung der deutschen Revolution“, (4) kde revoluci dává pečeť konzervativní a rozhodl se jasně rozlišovat mezi nacionálně socialistickou a konzervativní revolucí. Koriguje pojetí svobody – míru svobody nemá, kdo co přikazovat – a také mění vztah k celku – jedině co váže člověka ke společnosti, je jeho svědomí. Konzervativní revoluce se musí oprostít od totalitního státu. V únoru 1934 píše poslední větší esej „Deutschland ohne Europa“ popisující proces jeho duchovní transformace. Dochází k závěru, že Německu hrozí sebevyloučení z Evropy, pokud vše co nyní se děje v Německu zůstane beze změny, pokud Německu zůstane vlastní brutalita, nelidskost a démonické zbožňování moci a bezpráví. Dochází k poznání, že západní humanitářství není liberální, ale křesťanské. Vynáší verdikt o Hitlerovi, říká, že „Dämonie der Macht“ nutno obrátit zpět. (5)

Vše vrcholí v textu řeči, kterou připravuje pro Franze von Papena, která má být přednesena před velkým publikem a má vést ke kampani proti Hitlerovi za účasti konzervativních politiků, presidenta a armády. Dne 17. 6. 1934 pozdě odpoledne přednáší Franz von Papen ve zcela zaplněné velké posluchárně university v Marburgu 1934 tento projev:

„Události posledního půldruhého roku zasáhly celý německý národ a hluboce jej rozjitřily. Je to jako sen, že jsme se dostali z údolí plného rmutu, beznaděje, nenávisli a rozepří a opět jsme našli cestu ke společenství německého národa. Nesmírné napětí, v němž se nacházíme od srpnových dní roku 1914, polevilo, aby z něho povstala německá duše, před níž se odehrávají slavné, byť bolestné dějiny našeho národa, od pověstí německých hrdinů až k verdunským zákopům, ba až k pouličním bojům dnešních dnů.

Tuto duši osvobodil neznámý voják světové války, jenž si se strhující energií a neotřesitelnou vírou podmanil srdce svých soudruhů z lidu. Se svým polním maršálem zaujal místo v čele národa, aby do knihy německého osudu vepsal novou stránku a obnovil duchovní jednotu. Tuto jednotu jsme zažili v opojení tisíců průvodů, vlajek a svátků, jimiž národ demonstroval svou snahu znovu nalézt sám sebe. Dnes, kdy nadšení ochladlo a houževnatá práce na tomto procesu se hlásí o své, je zřejmé, že očištný proces takového historického rozsahu zanechává odpad, jež se poté musí zbavit. Tento odpad je patrný ve všech oblastech našeho života, v materiálních i duševních. Zahraničí, jež nás pozoruje s nelibostí, ukazuje prstem na tento odpad a považuje jej za vážný signál rozkladu. (...)

17. března 1933 jsem ve Vratislavi poukázal na to, že se po válce rozvinulo konzervativně-revoluční hnutí, které se od národního socialismu zásadně lišilo pouze taktikou. Protože se německá revoluce stavěla proti demokratizaci a jejím neblahým důsledkům, odmítal nový konservativismus důsledně jakoukoli další demokratizaci a věřil, že je možné vyřadit pluralistické síly shora. Oproti tomu se národní socialismus zprvu vydal cestou důsledné demokracie, načež stanul před nelehkou otázkou, jak uskutečnit ideje bezpodmínečného vůdcovství, bezvýhradné autority, aristokratického principu výběru a organického uspořádání národa. Historie dala za pravdu národně socialistické taktice, což konzervativní státníky přimělo k tomu, aby na počátku roku 1933 začali spolupracovat s národně socialistickým hnutím. [...]

Bolševismus proto není pravou revolucí 20. století, ale vzpourou otroků, která chce nastolit definitivní mechanizaci života. Pravá revoluce 20. století – jak jsem nastínil již ve své berlínské univerzitní přednášce, – je revolucí heroické osobnosti spjaté s Bohem proti neživoucí spoutanosti, proti potlačování božské jiskry, proti mechanizaci a kolektivizaci, která není než posledním projevem zvrhlosti měšťanského liberalismu. **Kolektivismus je individualismus masy, které nejde o celek, ale už jen o sebe samu.**

O tom, jak v národě vzniká a roste nový pocit doby, většinou ví nejméně ten, kdo sám stojí na pomezí. **Neulehčuje si to, chtěje pochopit jeho smysl. Z historie nicméně víme, že revoluce je do jisté míry pouze politickou pečeti na listině vystavené dějinami. Nový člověk vyrostl díky době obratu; naproti tomu stát je zapotřebí utvářet lidským rozumem.** Stát zřejmě rovněž formuje člověka, bylo by však iluzorní se domnívat, že je možné z

pozice státu provést zásadní změnu v přístupu k lidským hodnotám. Stát tak pravda může napomoci určitému pojetí dějin a může se brát za jejich sjednocení. Nemůže však tato pojetí doporučit. Pochází přece ze světového názoru, jenž má svůj základ mimo stát. Rovněž se zakládá na exaktním zkoumání, jehož nerespektování se vždy vymstí. Když dnes uvažuji o problému dějinného výkladu pro současnost, vzpomínám s potěšením na otázku, kterou mi s oblibou kladl profesor dějepisu: „Jak by se vyvíjely německé dějiny, kdyby si Friedrich Veliký vzal Marii Terezii?“ (...)

Skutečná vláda nemůže pocházet z jednoho stavu nebo jedné třídy. Ovšem princip národní suverenity doposud pokaždé do této třídní vlády vyústil. Antidemokratickou revoluci lze domyslet do důsledků pouze v případě, že skončuje se zásadou národní suverenity a vrátí se k přirozené a Boží vládě. Nezaměňujme s tím ovšem případ, kdy je národ zbaven svých práv. Z demokracie může povstat anonymní tyranie, kdežto z opravdové odpovědné vlády nikdy nelze odvodit zrušení svobody národa. (...)

Vedle požadavku principu vlády, založené na vyšší odpovědnosti a nadosobní platnosti stojí ve vzájemné podmíněnosti nutnost založit nový sociální řád. S jeho nutností se vnitřně ztotožňují všechny evropské národy, které prošly ohromnými změnami industrializace, urbanizace, technizace a kapitalizace. To, že tuto touhu po novém sociálním řádu sdílí především fašismus a národní socialismus, není třeba zvláště zdůrazňovat. Na druhé straně jsme si vědomi toho, jak je nesmírně složité masu, která ztratila vazbu na krev a půdu, proměnit v národ, neboť v liberální epoše zanikly zdravé stavovské vazby a hierarchie.

Národní socialismus tak klade zásadní důraz na to, aby se duše těchto mas nejprve získala pro národ a stát. To se děje ponejvíce prostřednictvím výchovy, disciplíny a propagandy. Národně socialistický systém tak nejprve plní úlohu, na niž byl parlamentarismus příliš slabý: znovu navázat bezprostřední kontakt s masami. Tak vzniklo cosi na způsob přímé demokracie, které se podařilo znovu získat masu, jež se od státu začínaly odvracet. Za touto dobovou nutností však čeká mnohem větší revoluční cíl: založit sociální řád spočívající na obecně platných organických formách, nikoli jen na šikovném ovládnutí mas. Zatímco Francouzská revoluce vytvořila základní formy v parlamentu a v obecném volebním právu, konzervativní revoluce musí usilovat o organicko-stavovské uspořádání, a tak proniknout k obecně platným principům.

Dominance jedné strany namísto systému vícero stran, jenž po právu zmizel, se mi z historického pohledu jeví jako přechodný stav oprávněný pouze do té doby, dokud to bude vyžadovat upevnění přelomové doby a dokud nezačne fungovat nový osobní výběr.

Logika antiliberálního vývoje si žádá princip organického utváření politické vůle, spočívající v dobrovolném přístupu všech částí národa. Pouze organické vazby

překonávají strany a vytvářejí ono svobodné národní společenství, jež nutně stojí na konci této revoluce.(...)

Při tom, jak jsem rozvíjel tento cílový obraz německé revoluce, jsem se dostal do centra problematiky současné situace, které se, jak jsem poznamenal v úvodu, nehodlám vyhnout. Otázka, kterou jsem předestřel jako základní problém doby obratu, rozlišení na věřící a nevěřící, se dotýká sporu o pojetí státu. Stát se musí rozhodnout, zda chce být náboženský, nebo světský. Dějinná logika si žádá, aby po liberálním, světském státě z roku 1789 následoval nábožensky založený stát německé kontrarevoluce. (...)

Je sice samozřejmé, že nositelé revolučního principu zprvu obsazují i mocenské pozice. Je-li však revoluce dokončena, reprezentuje vláda toliko celek národa, nikdy není exponentem jednotlivých skupin; jinak by utváření národního společenství ztroskotalo. Přitom je třeba skoncovat s nesprávnými romantickými představami, které se nehodí do 20. století. Nelze se domnívat, že si po starořeckém vzoru zopakujeme rozdělení na Spartány a Hélóty. Na konci tohoto vývoje neměli Sparťané na práci nic jiného než držet Hélóty zkrátka, čímž však zeslábla zahraničně politická moc Sparty. Ve státě opravdového národního společenství musí už konečně ustát vnitropolitické výzvy k boji. Bez výběru se pochopitelně neobejdeme. Princip přirozeného vyčleňování a výběru nelze nahradit tím, že se někdo přihlásí k určité formaci, pokud dosud není jasné, čím je tento krok motivován. Proto národní socialismus vždy bojoval o to, aby nahradil stranickou knížku tím, jak se ten či onen člověk osvědčil a jak je výkonný. Na druhé straně je šlechta nejen principem krve, ale i ducha. Není proto možné sprovodit ducha ze světa tím, že jej prohlásíme za intelektuálštinu.

A když si dnes někdy stěžujeme na 150% národní socialisty, pak se jedná o právě takové intelektuály bez zdravého základu, kteří světově proslulým vědcům upírají právo na existenci jen proto, že nemají stranickou knížku. Duch bytostně zakotvený v krvi je však charakterní, neúplatný, zavázaný poznání a svědomí. Jemu náleží za všech okolností obdiv národa, jenž hřeší proti stvoření a popírá sám sebe, pakliže se negativně staví k duchu. Střežme se toho, abychom lidi ducha vylučovali z národa, a mějme na paměti, že vše velké pochází z ducha, a to i v politice. Není třeba namítat, že lidem ducha se nedostává vitality, bez níž není možné vést národ. **Skutečný duch má takovou sílu k životu, že je schopen se pro své přesvědčení obětovat. Záměna vitality za brutalitu by ukazovala na to, že jsme zbožstili násilí, což by pro národ bylo nebezpečné.** Existují naveskrz liberální lidé, kteří nevysloví jedinou větu, aniž by přitom nezneužili slovo liberální. **Nejhorší intelektuálštinou je však vláda hesla.** Domnívají se, že skutečná humanita je liberální, a přitom je to květ anticko-křesťanské kultury. Svobodu mají za liberální pojem, přičemž ve skutečnosti je pragermánská. Brojí proti rovnosti před soudem, což se pranýřuje jako liberální zvrácenost, a přitom je ve skutečnosti nutným předpokladem každého spravedlivého rozsudku. Tito lidé potírají onen

základ státu, kterému se odjakživa, nejen v liberálních dobách, říkalo spravedlnost. Jejich útoky se obracejí proti bezpečnosti a svobodě v oblasti soukromého života, které si německý člověk vybojoval po staletích nejtěžších bojů.

Rovněž věta „Dějiny dělají mužové“ se často chápe nesprávně. Říšská vláda se tudíž po právu obrací proti falešnému kultu osobnosti, který je tím nejzazším popřením prušáctví, jaké si jen lze představit. Velké muže nedělá propaganda, velikost získávají svými činy, za což sklízí dějinné uznání. Na těchto zákonech nic nemění ani byzantismus. Kdo tedy mluví o prušáctví, měl by se nejprve upamatovat na skromnou a neosobní službu, a až na závěr, nebo raději vůbec ne, pomýšlet na odměnu a uznání. [...]

Problémy německé revoluce včetně svého postoje k nim jsem načrtl tak ostře proto, že dodnes neberou konce řeči o druhé vlně, která dokončí revoluci. Kdo si nezodpovědně pohrává s těmito myšlenkami, by neměl zapomínat, že po druhé vlně může snadno následovat vlna třetí, že zkrátka ten, kdo hrozí gilotinou, pod ní většinou končí sám. Také není zřejmé, kam by tato druhá vlna měla vést. Hodně se mluví o nadcházející socializaci. Copak jsme zažili antimarxistickou revoluci proto, abychom uskutečnili marxistický program? Vždyť marxismus je vždy pokusem vyřešit sociální otázku prostřednictvím kolektivizace vlastnictví. Bude snad díky tomu německý národ bohatší, zvětší se jeho národní důchod, bude se snad někomu dařit lépe než těm, kdo v této loupežné výpravě větrí kořist? Jistěže máme sociální problémy, vyvolané hospodářskými a populačně politickými procesy. Tyto problémy však zvládneme pouze tehdy, spojíme-li vlastnictví opět se zodpovědností, nikoli tím, že prohlásíme kolektivní nezodpovědnost za vládnoucí princip. Proto z ní nesmíme učinit princip plánovaného hospodářství, jež se bude čím dál více vzdalovat od vlastní iniciativy a zodpovědnosti. Kdo si dosud nepovšiml toho, že jakákoli podoba kolektivismu vede k nevymytelné korupci, ten dosud kráčel světem se zavázanýma očima.

Žádný národ si nemůže dovolit věčné povstání zdola, chce-li obstát před dějinami. Každé hnutí musí jednou skončit, vždycky musí vzniknout pevná sociální struktura, scelená neovlivnitelným výkonem práva a nezpochybňovanou státní mocí. Věčná dynamika nic neutvoří. Není možné, aby se Německo vydalo na výpravu do neznáma, u níž nikdo neví, kdy skončí. Dějiny plynou samy od sebe, není nutné je neustále popohánět. Pokud by se německou revolucí měla prohnat druhá vlna nového života, pak nikoli v podobě sociální revoluce, ale jako tvůrčí dovršení započatého díla. Státník je tu pak od toho, aby vytvářel formy; jeho výlučnou starostí je stát a národ. Stát je výhradní mocí a posledním garantem toho, nač má každý občan státu nárok: na železnou spravedlnost. Stát proto natrvalo nesnese dualismus, a na otázce, zda se podaří uspokojivě vyřešit dualismus mezi stranou a státem, závisí úspěch německé revoluce a budoucnost našeho národa.

Žádná organizace ani sebehlasitější propaganda si nebude sama o sobě trvale schopna udržet důvěru. Z toho důvodu jsem vlnu propagandy proti takzvaným „kritikářům“ pojal jinak, než tak činili mnozí ostatní. Neprovokoval jsem, zvláště pak mládež, ani nevyhrožoval bezbranným složkám národa, protože pouze otevřený dialog s národem může vzbudit důvěru a vyvolat ochotu k nasazení. Národ ví, že se od něho očekávají velké oběti. Unese je a bude vůdce následovat s neotřesitelnou věrností, pakliže se bude moci podílet a nebude-li se každé kritické slovo okamžitě chápat jako zlomyslnost, nebudou-li zoufalí patrioti hned cejchováni jako nepřátelé státu. (.....)

Doba si žádá, abychom se v bratrské lásce a úctě před soudruhům z lidu semkli, nenarušovali dílo vážených mužů a umlčeli doktrinářské fanatiky. Vláda varuje ty, kteří nehodlají uznat, že Němci jsou jedním z mnoha národů ve středu Evropy, že skromné, tradované statky, jež jsme zachránili, musejí zůstat pohromadě, a my si nemůžeme dovolit lehko vážně ničit uchované hodnoty. Budeme-li zapírat velké kulturní dědictví, znevažovat a zneuctívát tisícileté dějiny našeho národa, tři tisíce let staré dějiny našeho kontinentu, pak promarníme poslední velkou šanci, kterou 20. století pro tentokrát nabídlo národu v srdci Evropy. Světové dějiny se dnes tvoří tam, kde se s úsměvem shlíží na nemocnou Evropu. Chce-li si Evropa uchovat svůj vůdčí nárok ve světě, nesmí už ztratit ani minutu, aby mohla všechny svoje síly věnovat duchovnímu obrození a zapomněla na nicotné půtky.

Svět se ohromně proměňuje, vůdčí postavení může získat toliko národ, vědomý si zodpovědnosti a kázně. My Němci se můžeme vypracovat z bezmoci až k postavení, jež nám náleží, pakliže spojíme ducha s energií, moudrost se silou a zkušenost s činorodostí. Dějiny nás očekávají, přijmou nás však pouze tehdy, budeme-li jich hodni.“ (6)

Projev vzbudil velký zájem. Na konci zní dlouhotrvající potlesk, představitelé university tisknou von Papenovi ruce. Na projev vydává Joseph Goebbels ihned embargo a zakazuje plánovaný přenos tohoto projevu, který měl být vysílán večer. Redaktoři všech německých listů jsou upozorněni, že nesmí nic z tohoto projevu uveřejnit na svých stránkách. Jen Frankfurter Zeitung uveřejňuje některé statě ve svém odpoledním vydání. Tiskárna Germania však vytiskla plné znění projevu, které je doručeno zastupitelským úřadům a zahraničním zpravodajům. Von Paren a Jung jsou pod dohledem Gestapa. O projevu je informován Hitler a ten na to má projev na oslavách v Geře. Je to násilný projev a Hitler ho doprovází prudkými gesty. „Všichni ti trpaslíci“, křičí Hitler, „kteří si myslí, že mohou plivnout na naši myšlenku, budou smeteni naší společnou silou.“ „Jak směšný je ten malý červ, (...) co by se stalo, kdyby tito malí reptalové dosáhli svého cíle? Německo by se rozpadlo!“ A s rukou sevřenou v pěst Hitler volá: „Tato sevřená pěst národa rozdrtí každého, kdo se pokusí o sebemenší sabotáž.“

Na koho dopadne pěst, kterou v neděli 17. června pozvedl Hitler nejprve proti svému vice-

kancléři, muži, který mu pomohl dostat se k moci, elegantnímu kavaleristovi Franzi von Papenovi a protivníkovi Ernsta Röhma? (7) Dne 20. 6. vychází útočný článek Alfreda Rosenberga v *Völkischer Beobachter*: „Neuskutečnili jsme moderní revoluci, aby doba, která se přežila, mohla pod heslem „konzervativní revoluce“ restaurovat stát z doby před pěti sty léty.“ Téhož dne se setkává Hitler s von Papenem, který protestuje proti Goebbelsovým zákazům publikování jeho řeči z Marburgu. Hrozí odchodem z vlády. Dohodnou se, že půjdou do Neudecku k von Hinderburgovi. Hitler ho předejde. Zde hovoří s ministrem obrany generálem Wernerem von Blombergem, který chce vědět, zda platí dohoda z křižníku Deutschland o SA. Není možný žádný odklad, Hinderburgovo zdraví se zhoršuje, narůstá napětí v Německu a Franz von Papen, Carl Fedor Eduard Herbert von Bose, Edgar J. Jung, Erich Klausener a Kurt von Schleicher jednájí s částí armády. Na stadionu v Hamburgu při derby diváci provolávají slávu von Papenovi. Hitler se musí rozhodnout zda von Papen nebo likvidace SA. Dostává zprávy o chystaném puči SA. Von Papen je ve Westfalsku, když se dozvídá a zatčení Egarda J. Junga v jeho bytě u Halensee 25.června a jede 27.června za Himmlerem a žádá vysvětlení zatčení Junga, Himmler mu sděluje, že se jedná toliko o šetření a že bude brzy propuštěn. V deníku Alfreda Rosenberga čteme: „Vůdce řekl, že Dr. Junga, autora neuvěřitelné Papenovy řeči (sic), nechal zatknout. – Právě se vice-k[ancléř] nechá dotazovat, zda by ho Vůdce mohl přijmout. Hitler se směje: ‘To přijde kvůli svému Dr. Jungovi!’ A nechává jej odmítnout“.

Je čtvrtek 28.června, všude jsou vlajky na půl žerdi, je den hanby a smutku, neboť v tento den bylo Německo přinuceno podepsat Versailleskou smlouvu. Z Bendlerstrasse jsou odeslány telefonické instrukce na štáby jednotlivých vojenských okruhů hovořící o hrozbě puče ze strany SA. V pátek vychází na titulní straně *Völkischer Beobachter* článek generála von Blomberga schvalující činy Führera a přísahající mu věrnost Reichswehru. Dopoledne odjíždí von Papen a jeho sekretář Fritz Günther von Tschirschky ke Göringovi a tam se dozvídají, že ten přebírá jeho pravomoci. Když se vracejí je budova vicekancléřství obsazena SS a von Papen je dán na tři dny do domácího vězení a von Tschirschky zatčen.

Začala Noc dlouhých nožů (*Nacht der langen Messer*) trvající do 1. července. V souvislosti s tzv.“Röhmovým pučem“ bylo zavražděno celkem asi 200 osob, včetně Carla Fedora Eduarda Herberta von Bose, Ericha Klausenera, Gregora Strassera, Gustava Ritter von Kahr a generála Kurta von Schleichera. (8)

V noci z 30. června na 1. červenec 1934 byl Edgar Julius Jung zastřelen v souvislosti s těmito událostmi v lese nedaleko Oranienburgu. Jeho smrt je tragickým symbolem selhání ideologie, ale je také svědectvím o osobní statečnosti Junga, vytrvale hledajícího nové pravdy. Pokusil se vyvolat nacionálně konzervativní povstání, podcenil však celkovou atmosféru mezi Němci a nacionálněsocialistickým režimem. Tento pokus o převzetí moci byl špatně načasován, vstoupil do plánu neúspěšného *coup d'état* vůdce SA Ernsta Röhma. Franz von Papen přestal být sice vicekancléřem, ale stal se velvyslancem v Rakousku, kde pomáhal hasit vraždy iniciované Hitlerem. Dne 3.července 1934 byl se zpětnou platností schválen zákon, který jednou větou ospravedlňoval to co se stalo: “Opatření uskutečněna k potření velezrádných a vlastizrádných útoků 30. června, 1. a 2. července jsou po právní stránce považována za obranu státu.” (9)

Poznámky:

- (1) http://cs.wikipedia.org/wiki/V%C3%BDmarsk%C3%A1_republika
http://de.wikipedia.org/wiki/Weimarer_Republik
- (2) Moeller Arthur van den Bruck, Das Dritte Reich,, Hamburg ,Berlin , Leipzig, 1923
Sebastian Maaß,: Kämpfer um ein drittes Reich, Arthur Moeller van den Bruck und sein Kreis. Kieler ideengeschichtliche Studien, Band 2, REGIN-VERLAG Preetz 2010
- (3) Gesetz zur Behebung der Not von Volk und Reich
- (4) Jung, Edgar Julius, Sinndeutung der deutschen Revolution. Oldenburg 1933
Jung, Edgar Julius, Sinndeutung der deutschen Revolution, Reihe Konservative Revolution, Bd. 1, Superbia Leipzig 2009
- (5) Jung, Edgar Julius. Deutschland ohne Europa. Deutsche Rundschau 61, 1934 s.73-78
- (6) „Rede des Vizekanzlers von Papen vor dem Universitätsbund in Marburg am 17. Juni 1934“ v červnu 1934 vydán v Verlag „Germania AG“ Berlin SW 68
Wortlaut der Marburger Rede in: Sebastian Maaß, Die andere deutsche Revolution, Edgar Julius Jung und die metaphysischen Grundlagen der Konservativen Revolution, Kieler ideengeschichtliche Studien (KIGS) 1, Regin-Verlag Preetz 2009
Jung, Edgar Julius, Marburská řeč německého vicekancléře Papena , in: Urválek Aleš a kol. Dějiny německého a rakouského konzervativního myšlení, Nakladatelství Olomouc 2009, S. 351-356, překlad krácen.
- (7) Gallo Max, Noc dlouhých nožů, Sv.48, Edice Archiv, Mladá Fronta, Praha 1986, S.131-137
- (8) Gallo Max, Noc dlouhých nožů, Sv.48, Edice Archiv, Mladá Fronta, Praha 1986, S.204-270, Výňatky z projevu kancléře Hitlera proneseného před Říšským sněmem v Krollově Opeře 13.7. 1934 ve 20.hodin -S.273-280
Hans-Günther Seraphim (Hrsg.): Das politische Tagebuch Alfred Rosenbergs. 1934/35 und 1939/40. Dokumentation; München 1964; S. 42
- (9) Stern Josef Petr, Hitler, Vůdce a lid, Lidové noviny 1991 ISBN 80-7106-054-2 S.119-126, S. 181 Die zur Niederschlagung hoch und Landesverräterischer Angriffe am 30. Juni, 1. Und 2. Juli (1934) vollzogenen Maßnahmen sind als Staatsnotwehr rechtens (Machtergreifung s, 963):
Schmitt Carl, Der Führer schützt das Recht, DJZ vom 1. August 1934, Heft 15, 39. Jahrgang.

Převzato ze stránek **Náš směr**.